

Informácia k poskytovaniu dotácií na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa na obdobie od 01.09.2023 do 31.12.2023 - právna úprava účinná od 01.09.2023

Dňa 01.09.2023 nadobúda účinnosť zákon č. 280/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dotáciách“). Konsolidované znenie zákona o dotáciách účinného od 01.09.2023 je zverejnené v zbierke zákonov SR: 544/2010 Z.z. - Zákon o dotáciách v pôsobnosti Mini... - SLOV-LEX

Predmetnou novelou zákona o dotáciách s účinnosťou od 01.09.2023 **dochádza k rozšíreniu okruhu oprávnených detí** podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách, na ktoré je možné poskytnúť dotáciu na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa (ďalej len „dotácia na stravu“) a to o deti, ktoré:

- navštevujú **prvý ročník až štvrtý ročník osemročného** vzdelávacieho programu v strednej škole **alebo prvý ročník päťročného vzdelávacieho programu v strednej škole** po prijatí na vzdelávanie v strednej škole z ôsmeho ročníka základnej školy (ďalej spolu len „SŠ“);
- si plnia **povinné predprimárne vzdelávanie individuálnou formou**.

Pre novú oprávnenú skupinu detí zo SŠ sa dotácia na stravu bude poskytovať v zmysle § 4 ods. 6 písm. c) zákona o dotáciách, a to **v sume 2,30 eur za každý deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo vyučovania a odobralo stravu**, t.j. v rovnakej sume ako na deti na 2. stupni základnej školy (ďalej len „ZŠ“).

V tejto informácii je uvedený postup ako požiadať o poskytnutie dotácie na vyššie uvedené deti zo SŠ (*časť A informácie vrátane príloh*) a na deti, ktoré si plnia predprimárne vzdelávanie individuálnou formou v MŠ (*časť B informácie*).

A) Poskytnutie dotácie na stravu na deti SŠ na obdobie od 01.09.2023 do 31.12.2023

Oprávnené deti:

V zmysle § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách, dotáciu na stravu možno poskytnúť na zabezpečenie obeda a iného jedla v SŠ na dieťa, ktoré navštevuje:

- prvý až štvrtý ročník SŠ s osemročným vzdelávacím programom (napr. gymnázium, konzervatórium),
- prvý ročník SŠ s päťročným vzdelávacím programom, ak dieťa bolo prijaté na vzdelávanie z ôsmeho ročníka ZŠ (napr. bilingválne gymnázium).

Oprávnené na poskytnutie dotácie na stravu sú **deti vo vyššie uvedených vzdelávacích programoch SŠ**, pričom ide o deti, ktoré sú v rovnakom veku ako deti, ktoré navštevujú klasickú ZŠ. Zriaďovateľ za každú SŠ k žiadosti o dotáciu na stravu **ako povinnú prílohu predkladá doklad, ktorý potvrdzuje, že ide o SŠ s osemročným alebo päťročným vzdelávacím programom** (rozhodnutie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o zaradení osemročného alebo päťročného bilingválneho vzdelávacieho programu do siete príslušnej SŠ) **a zriaďovaciú listinu SŠ** (ďalej aj „doklady preukazujúce oprávnenosť SŠ“).

Za určenie oprávneného dieťaťa z pohľadu navštevovania príslušného ročníka SŠ a príslušného vzdelávacieho programu SŠ, ako aj splnenia zákonnej podmienky, že v prípade prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu ide o dieťa, ktoré bolo prijaté z ôsmeho ročníka ZŠ, **zodpovedá žiadateľ o dotáciu na stravu** (zriaďovateľ školy).

Nakoľko ide o deti oprávnené na poskytnutie dotácie podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách, dotáciu na stravu bude možné týmto deťom poskytnúť **len za splnenia zákonnej podmienky**, ak rodič dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti rozhodnutím súdu (ďalej spolu len „rodič“)

písomne požiada zriaďovateľa školy prostredníctvom zariadenia školského stravovania, aby podal žiadosť o poskytnutie dotácie na stravu na toto dieťa. V tejto súvislosti uvádzame že:

- je na rozhodnutí žiadateľa/zriaďovateľa školy, akú formu prejavu záujmu o poskytnutie dotácie na stravu na dieťa použije (v zápisnom lístku na stravovanie alebo na samostatnom tlačíve (napr. návratka¹), pričom môže ísť o písomnú alebo elektronickú formu prejavu záujmu (napr. prostredníctvom Edupage), avšak **zriaďovateľ školy musí mať jednoznačne preukázané, že rodič dieťaťa podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách požiadal o poskytnutie dotácie na stravu;**
- v súvislosti s vyjadrením záujmu o poskytnutie dotácie na stravu odporúčame rodičov detí upozorniť, že ak nevyjadria záujem v termíne stanovenom zriaďovateľom (viď. bližšie návratka), na dieťa nebude možné poskytnúť dotáciu na stravu, až kým v priebehu školského polroka o dotáciu na stravu nepožiadajú, ako aj na skutočnosť, že žiadosť o poskytnutie dotácie na stravu je možné odvolať.

Dotáciu na stravu je možné oprávnenému dieťaťu poskytnúť **len za splnenia podmienky, že sa zúčastnilo vyučovania a odobralo stravu.**

Zákonnou výnimkou je situácia, **ak dieťa neodobralo stravu z dôvodu, že zriaďovateľ nezabezpečil diétne jedlo dieťaťu, u ktorého podľa posúdenia ošetrojúceho lekára (lekára špecialistu alebo lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore pediatria) si zdravotný stav vyžaduje osobitné stravovanie** (viď. bližšie návratka). V takomto prípade zariadenie školského stravovania zaradí dieťa do zoznamu stravníkov

a podľa § 4 ods. 11 zákona o dotáciách, zriaďovateľ poskytnutú dotáciu na stravu vyplatí rodičovi, ktorý diétnu stravu pripraví doma a dieťa si diétnu stravu prinesie na konzumáciu v rámci obeda do školy. Technika vyplácania dotácie na stravu rodičovi je v kompetencii zriaďovateľa školy.

Oprávnený žiadateľ:

V zmysle § 4 ods. 4 zákona o dotáciách o poskytnutie dotácie na deti môže požiadať žiadateľ, ktorým je:

- a) zriaďovateľ SŠ okrem zriaďovateľa, ktorým je regionálny úrad školskej správy (ďalej len „RÚŠS“),
- b) obec podľa sídla školy, ak zriaďovateľom SŠ je RÚŠS,
- c) občianske združenie, ktorého členmi sú rodičia alebo iní zástupcovia detí a priatelia školy, ak zriaďovateľom SŠ je RÚŠS, alebo
- d) v odôvodnených prípadoch SŠ na základe písomnej dohody so zriaďovateľom SŠ podľa písmena a) alebo s obcou podľa písmena b)².

O dotáciu na stravu môže požiadať žiadateľ podľa § 4 ods. 4 zákona o dotáciách, ak dieťa navštevuje osemročný alebo päťročný vzdelávací program v SŠ. Žiadateľom o poskytnutie dotácie môže byť aj **súkromná SŠ alebo cirkevná SŠ, príp. iná SŠ s osemročným alebo päťročným vzdelávacím programom**, za splnenia podmienky, že je právnickou osobou, ktorá je zaradená v sieti škôl a školských zariadení SR a ktorá má oprávnenie uskutočňovať vzdelávanie podľa školského zákona.

Podanie žiadosti o poskytnutie dotácie:

Dotáciu je možné poskytnúť na základe predloženia písomnej žiadosti o poskytnutie dotácie zo strany oprávneného žiadateľa, po splnení podmienok stanovených zákonom o dotáciách a zákonom

¹ Návratka bola pripravená ústredím len ako pomôcka pre zriaďovateľov na obdobie od 01.05.2023 do 31.08.2023. Nakoľko sa spôsob prejavu záujmu o poskytnutie dotácie formou návratky niektorým zriaďovateľom osvedčil, je možné ju použiť ako pomôcku aj pri príprave podkladov k poskytnutiu dotácie na obdobie od 01.09.2023 do 31.12.2023. Vzor návratky predkladáme v prílohe č. 4 v slovenskom aj v ukrajinskom jazyku. Vzor návratky je možné si upraviť pre potreby školy.

² Ide o prípady, ak nie je možné požiadať o dotáciu zo strany zriaďovateľa, napr. zriaďovateľ nespĺňa podmienky podľa § 8a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“), napr. nemá vysporiadané pohľadávky voči štátnemu rozpočtu a pod., pričom v takomto prípade o dotáciu na základe písomnej dohody so zriaďovateľom žiada SŠ s právnou subjektivitou, ktorá predkladá doklady podľa § 8a zákona o rozpočtových pravidlách.

o rozpočtových pravidlách. Proces konania o poskytnutí dotácie, termíny predkladania žiadostí o dotáciu sú upravené v § 4 a § 10 a nasl. zákona o dotáciách. V zmysle § 4 ods. 7 zákona o dotáciách na poskytnutie dotácie na stravu na vyššie uvedené deti v SŠ na obdobie od 01.09.2023 do 31.12.2023 je potrebné, aby oprávnený žiadateľ podal žiadosť o poskytnutie dotácie na stravu na príslušný úrad **v termíne najneskôr do 10.09.2023**, pričom v takomto prípade **bude dotácia na stravu poskytnutá žiadateľovi preddavkovo do 25.09.2023**.

Upozorňujeme žiadateľov, že v zmysle zákona o dotáciách v prípade nepredloženia žiadostí o poskytnutie dotácie na stravu v termíne do 10.09.2023, nebude možné poskytnúť preddavok dotácie na stravu od mesiaca september 2023. Ak bude žiadosť podaná po 10.09.2023 v zmysle zákona o dotáciách je možné dotáciu poskytnúť až od kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola podaná žiadosť, t.j. od mesiaca október 2023 (*napr. ak bude žiadosť o dotáciu podaná dňa 12.09.2023, dotácia bude žiadateľovi poskytnutá do 25.10.2023, a to na obdobie od 01.10.2023 do 31.12.2023*).

Žiadosť o poskytnutie dotácie sa predkladá úradu, v ktorého územnom obvode má sídlo žiadateľ, okrem občianskeho združenia, v takomto prípade sa žiadosť predkladá úradu, v ktorého územnom obvode má sídlo škola.

Vzor **žiadosti o poskytnutie dotácie na stravu** je prílohou č. 3 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 22/2011 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o dotáciách. V nadväznosti na zmeny zákona o dotáciách účinné od 01.09.2023 dôjde aj k legislatívnej úprave prílohy č. 3 predmetnej vyhlášky, t.j. k úprave vzoru žiadosti o poskytnutie dotácie na stravu tak, aby zohľadňovala aj novú skupinu oprávnených detí zo SŠ. O zverejní novely vyhlášky v zbierke zákonov SR, ktorá bude obsahovať žiadosť o poskytnutie dotácie na obdobie od 01.09.2023, budeme informovať na webovom sídle ústredia. Žiadateľ k žiadosti o dotáciu predkladá **aj povinné prílohy, bez ktorých nie je možné žiadosť o dotáciu posúdiť**. Ide o doklady preukazujúce splnenie podmienok podľa § 8a zákona o rozpočtových pravidlách, doklady preukazujúce oprávnenosť SŠ, zoznamy oprávnených detí. Bližšie informácie k podaniu žiadosti o dotáciu na stravu sú prílohou č. 1 tejto informácie.

V zmysle právnej úpravy účinnej od 01.09.2023 o dotáciu na deti v SŠ budú žiadať **noví žiadatelia**, ktorí podľa doterajšej právnej úpravy nemohli podať žiadosť o dotáciu (napr. samosprávne kraje, súkromné osemročné gymnáziá) a na poskytnutie dotácie na stravu budú musieť predložiť žiadosť o dotáciu na stravu vrátane všetkých povinných príloh.

Ak ide o žiadateľov (napr. ide o zriaďovateľov spojených škôl – ZŠ a gymnázium, resp. škôl, ktorých zriaďovateľom je RÚŠS), **ktorí v rozpočtovom roku 2023 už požiadali o dotáciu na stravu na deti MŠ alebo ZŠ nie je potrebné, aby opätovne predkladali** podklady preukazujúce splnenie podmienok podľa § 8a zákona o rozpočtových pravidlách, nakoľko splnenie podmienok v zmysle tohto zákona bolo na rozpočtový rok v prípade týchto žiadateľov už overené pri poskytnutí preddavku alebo doplatku dotácie na stravu na deti MŠ/ZŠ. Zriaďovateľ v takomto prípade predkladá úradu žiadosť na nové školské zariadenie, ktorým je SŠ (údaje o tejto SŠ uvedie v časti B žiadosti), pričom k žiadosti o dotáciu predkladá doklady preukazujúce oprávnenosť SŠ a zoznamy oprávnených detí.

V nadväznosti na vyššie uvedený termín predloženia žiadostí o dotáciu odporúčame zriaďovateľovi školy, **aby čo možno najskôr** informoval rodičov oprávnených detí, že k poskytnutiu dotácie na stravu na obdobie od 01.09.2023 do 31.12.2023 je nevyhnutné z ich strany **požiadať o poskytnutie dotácie na stravu**. Termín na predloženie žiadostí o dotáciu zo strany rodičov detí odporúčame stanoviť si tak, aby zriaďovateľ mal dostatočný časový priestor na spracovanie podkladov k podaniu žiadosti o poskytnutie dotácie na stravu. **Na základe vyjadrenia záujmu rodičov detí o poskytnutie dotácie, žiadateľ/zriaďovateľ školy pripraví zoznam oprávnených detí** (v prílohe č. 2 a č. 3), **na ktoré žiada o poskytnutie dotácie** s uvedením ich mena, priezviska, rodného čísla a adresy pobytu, pričom deti z Ukrajiny sú uvádzané na samostatnom zozname.

V súvislosti s predkladaním zoznamov oprávnených detí uvádzame, že ak má zriaďovateľ deti evidované v elektronickom systéme, ktorého výstupom je napr. formát excel, pri dodržaní stanovenej štruktúry

zoznamov (napr. hlavička zoznamu s uvedením ustanovenia § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách, menný zoznam detí, podpis zriaďovateľa, atď.) je možné tieto zoznamy predkladať aj vo formáte excel a nie je potrebné oprávnené deti prepisovať do zoznamov vo formáte word zverejnených na webovom sídle ústredia.

Za správnosť údajov uvedených v zoznamoch detí, zodpovedá zriaďovateľ a v tejto súvislosti uchováva podklady súvisiace s jej poskytnutím (žiadost' rodiča o poskytnutie dotácie na stravu podľa § 4 ods.

3 písm. a) zákona o dotáciách) pre účely preverenia oprávnenosti detí uvedených v zoznamoch, v prípade následných kontrol a auditov poskytnutia dotácie na stravu. Tieto podklady potvrdzujúce oprávnenosť detí na poskytnutie dotácie na stravu nie je potrebné úradu k žiadosti o poskytnutie dotácie a zoznamom detí predkladať.

Podľa § 12 ods. 5 zákona o dotáciách úrad posudzuje žiadost' o dotáciu (vrátane povinných príloh), schvaľuje poskytovanie tejto dotácie a jej sumu. Ak je žiadost' o poskytnutie dotácie na stravu neúplná alebo neobsahuje všetky prílohy, úrad zašle žiadateľovi výzvu na doplnenie žiadosti o dotáciu s určením lehoty na jej doplnenie. Ak žiadateľ v určenej lehote nedoplní žiadost', úrad žiadost' neposudzuje. V tejto súvislosti však **žiadame oprávnených žiadateľov, aby predkladali úplné žiadosti vrátane všetkých povinných príloh, čo úradom zjednoduší spracovanie žiadostí o dotácie a umožní výplatu preddavku dotácie na stravu žiadateľom v termíne do 25.09.2023.**

Poskytovanie dotácií na stravu:

Úrad písomne oznamuje žiadateľovi schválenie poskytnutia dotácie a jej sumu alebo neschválenie poskytnutia tejto dotácie. Oznámenie o schválení dotácie obsahuje aj informácie o povinnostiach zriaďovateľa počas poskytovania dotácie na stravu, ktoré sú zverejnené aj na webovom sídle ústredia (napr. evidencia oprávnených detí, ktoré odobrali obed a zúčastnili sa vyučovania, nahlasovanie zmien rozhodujúcich skutočností na poskytnutie dotácie, zúčtovanie dotácie na stravu za rozpočtový rok).

V zmysle § 4 ods. 6 zákona o dotáciách sa dotácia na stravu poskytuje paušálne, pre deti zo SŠ v sume 2,30 eur za každý deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo vyučovania v SŠ a odobralo stravu, **a to aj v prípade ak zariadenie školského stravovania pripraví stravu v nižšej sume.** Dotácia na stravu je určená prioritne na zabezpečenie obeda a ak zariadenie školského stravovania pripraví stravu v nižšej sume ako je výška dotácie, uvedený rozdiel **by mal byť prioritne použitý na skvalitnenie jedla, rozšírenie jedla o doplnkové jedlo** (napr. ovocie k obedu, desiata), následne môže byť tento rozdiel použitý na úhradu režijných nákladov s cieľom skvalitnenia kultúry stravovania v zariadení školského stravovania.

B) Poskytnutie dotácie na stravu od 01.09.2023 na deti, ktoré si plnia povinné predprimárne vzdelávanie individuálnou formou

V zmysle § 4 ods. 6 písm. a) zákona o dotáciách s účinnosťou od 01.09.2023 sa za výchovno-vzdelávaciu činnosť v poslednom ročníku MŠ považuje aj individuálne vzdelávanie³, ktoré sa uskutočňuje bez pravidelnej účasti na predprimárnom vzdelávaní v MŠ. V nadväznosti na uvedené je možné od 01.09.2023 poskytnúť dotácie na stravu aj **na deti, ktoré si plnia povinné predprimárne vzdelávanie individuálnou formou** v poslednom ročníku MŠ alebo v zariadení predprimárneho vzdelávania⁴.

O dotáciu na stravu na tieto deti žiada MŠ alebo zariadenie predprimárneho vzdelávania, kde bolo dieťa prijaté na povinné predprimárne vzdelávanie (ďalej len „**kmeňová MŠ**“), ktorá zodpovedá za čerpanie dotácie na stravu na tieto deti. Kmeňová MŠ sleduje kumulatívne splnenie dvoch zákonných podmienok podľa § 4 ods. 6 zákona o dotáciách na poskytnutie dotácie na stravu, ktorými sú:

³§ 23 písm. a) a § 28b zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“).

⁴ Zariadenie predprimárneho vzdelávania je vedené v registri zariadení predprimárneho vzdelávania podľa §1611 ods. 2 školského zákona.

- **zabezpečenie predprimárneho vzdelávania** bez pravidelnej účasti na predprimárnom vzdelávaní v MŠ (plnenie obsahu individuálneho vzdelávania) a
- **odobratie stravy** v zariadení školského stravovania kmeňovej MŠ (ak dieťaťu jeho zdravotný stav neumožňuje odobratie stravy je možné, aby v zariadení školského stravovania stravu pre dieťa odobral aj rodič dieťaťa, resp. ním poverená osoba).

Nakoľko ide o deti oprávnené podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách, dotáciu na stravu bude možné týmto deťom poskytnúť **len za splnenia zákonnej podmienky**, ak rodič dieťaťa písomne požiadá zriaďovateľa školy prostredníctvom zariadenia školského stravovania, aby podal žiadosť o poskytnutie dotácie na stravu na toto dieťa (viď. vyššie). V nadväznosti na uvedené odporúčame **zriaďovateľovi MŠ, aby čo možno najskôr informoval rodičov detí, ktoré si plnia povinné predprimárne vzdelávanie individuálnou formou**, že k poskytnutiu dotácie na stravu na obdobie od 01.09.2023 do 31.12.2023 je nevyhnutné z ich strany požiadať o poskytnutie dotácie na stravu.

Nakoľko, v zmysle § 4 ods. 10 písm. a) zákona o dotáciách je zriaďovateľ povinný úradu oznámiť zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich pre výpočet sumy dotácie do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom zmena nastala, ak majú byť tieto deti oprávnené na poskytnutie dotácie na stravu od 01.09.2023 do 31.12.2023, **zriaďovateľ MŠ prírastok detí, ktoré si plnia povinné predprimárne vzdelávanie individuálnou formou, oznámi úradu najneskôr do 30.09.2023**. V zmysle zákona o dotáciách nie je možné na tieto deti poskytnúť zriaďovateľovi dotáciu na stravu v mesiaci september 2023, avšak dotácia na tieto deti bude zriaďovateľovi doplatená pri koncoročnom zúčtovaní dotácie na stravu, t.j. do 31.03.2024.

C) Ďalšie informácie k poskytovaniu dotácií na stravu

Záverom uvádzame, že poskytovanie dotácie na stravu je možné konzultovať s príslušným úradom alebo s ústredím. Taktiež Vám dávame do pozornosti, že aktuálne informácie k poskytovaniu dotácií na stravu, vrátane vzorov všetkých tlačív a často kladených otázok k poskytovaniu dotácie na stravu, sú zverejnené na webovom sídle ústredia: Dotácie pre deti na stravu a školské potreby > ÚPSVaR (gov.sk), Dotácie pre deti > ÚPSVaR (gov.sk).

Prílohy:

- Príloha č. 1: Bližšie informácie k predkladaniu žiadosti o dotáciu na stravu
- Príloha č. 2: Zoznam detí oprávnených na poskytnutie dotácie na stravu v 1. až 4. ročníku osemročného alebo v 1. ročníku päťročného vzdelávacieho programu v SŠ podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách
- Príloha č. 3: Zoznam detí z Ukrajiny oprávnených na poskytnutie dotácie na stravu v 1. až 4. ročníku osemročného alebo v 1. ročníku päťročného vzdelávacieho programu v SŠ podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách
- Príloha č. 4: Žiadosť o podanie žiadosti rodiča o poskytnutie dotácie na stravu (návratka) v slovenskom a v ukrajinskom jazyku